

ars aemula naturae
ruimte voor beeldende
ARS kunst

JAARVERSLAG 2022

JAARVERSLAG 2022

ARS AEMULA NATURAE

VOORWOORD

De COVID-19-pandemie en de contactbeperkende maatregelen van de overheid hebben ook begin 2022 de mogelijkheden voor activiteiten beperkt. Terugkijkend op de coronaperiode is het voor onze leden als professionele kunstenaars heel lastig geweest financieel rond te komen. De prijzen zijn gestegen en de mogelijkheden om kunstminnend publiek te ontmoeten en geld te verdienen waren voor velen beperkt. Ook als vereniging zaten en zitten we in een hele moeilijke periode, met name financieel. In 2021 hebben we een dringend verzoek gedaan aan ons stadsbestuur extra financiële steun te geven om continuïteit van onze activiteiten mogelijk te maken. Na een periode van bezuiniging op cultuursubsidies en gebrek aan compensatie voor prijs- en loonstijgingen is dat bittere noodzaak. Afgelopen jaar zijn ook de energiekosten voor ons meer dan verdubbeld. Het nieuwe College van burgemeester en wethouders heeft deze signalen, die ook van andere culturele instellingen kwamen, gelukkig opgepakt. We zijn inmiddels volop in gesprek met de gemeente om tot een maatwerkoplossing te komen. We hebben zo snel mogelijk maatregelen genomen om op energiegebruik te bezuinigen. De gemeente heeft daaraan bijgedragen.

Ondertussen proberen we er het beste van te maken. Het bestuur heeft zich met de vrijwilligers uit de commissies en werkgroepen maximaal ingespannen om zo snel mogelijk

weer activiteiten te starten na de versoepeling van de coronamaatregelen.

We zijn er trots op dat het ons met de leden, medewerkers en vrijwilligers is gelukt ook in deze moeilijke tijden een interessant programma neer te zetten met exposities, activiteiten en cursussen en dat we ons pand met alles wat het te bieden heeft en met de nodige creativiteit in stand konden houden.

Zo konden wij een aantal bijzondere tentoonstellingen organiseren. Onder meer 'PLANT', een expositie waarbij kunstenaars hebben laten zien hoe ze zich door de natuur hebben laten inspireren. Deze tentoonstelling sloot aan bij Leiden City of Science 2022. Verder is de tentoonstelling 'Groot Werk' bijzonder omdat het de afgelopen jaren niet mogelijk ruimte te bieden aan kunstwerken van groot formaat. Ook de tentoonstelling waarbij kunstenaars een kijkje namen in elkaars atelier was een nieuw initiatief. Verder was het mogelijk vier nieuwe cursussen met nieuwe docenten te starten en onder meer een vernieuwde website te lanceren.

Graag willen we de gemeente, fondsen en vrienden bedanken voor de ondersteuning om dit mogelijk te maken. Ook de 60 vrijwilligers, waarvan een derde geen lid is, maar zich inzet voor ARS, krijgen een dikke pluim.

Namens het bestuur, *Conny Broeyer*

1. BELEIDSVISIE

Statutaire doelstelling (art. 2)

De vereniging heeft als doel:

- a. het verenigen van beeldend kunstenaars teneinde uitingen van beeldende kunst en de maatschappelijke waardering daarvoor in Leiden en omgeving te bevorderen;
- b. beeldend kunstenaars de gelegenheid te bieden zich verder te bekwamen in hun vak;
- c. het verspreiden van kennis van de beeldende kunst in Leiden en omgeving door middel van onder meer educatie en het (doen) organiseren van tentoonstellingen van leden en niet-leden;
- d. het bevorderen van het behoud van het pand voor de uitoefening van de voornoemde doelstelling en activiteiten van de vereniging.

De vereniging ARS richt zich in hoofdzaak op:

- a. het promoten van de kunstenaars en hun werk in de brede zin van het woord, onder andere door tentoonstellingen en beheer van de galerie;
- b. het behartigen van de belangen van de leden, onder andere door overleg met de gemeente;
- c. het verschaffen en beheren van de infrastructuur die voor de beroepsuitoefening van de kunstenaar belangrijk is, met name de instandhouding van het pand en de daar aanwezige faciliteiten aan de Pieterskerkgracht;
- d. het in standhouden van de academie door een kwalitatief goed aanbod van cursussen en workshops.

2. BELEIDSZAKEN

Uitvoering Beleidsplan 2021-2024

In 2022 is weer hard gewerkt aan de ambities van ARS uit het in 2021 vastgestelde beleidsplan. Onze ambities waren en zijn: waardering door onze leden, cursisten, en bezoekers en een afwisselend programma met cursussen, tentoonstellingen en activiteiten. De resultaten, die inmiddels zijn geboekt, zijn te lezen in de themahoofdstukken van dit jaarverslag.

Maximaal mogelijk maken van activiteiten en ontmoetingen

COVID-19 heeft voor ARS ook begin 2022 de mogelijkheden voor activiteiten beperkt. Daarna konden de activiteiten geleidelijk weer doorgaan. Het bestuur heeft zich met de vrijwilligers uit de commissies maximaal ingespannen om na de versoepeling van coronamaatregelen zo snel mogelijk weer activiteiten op de rails te zetten. Zowel exposities, die deels waren uitgesteld, als cursussen.

We hebben een heel gevarieerd tentoonstellingsprogramma georganiseerd, waarin veel verschillende disciplines aan bod kwamen: teken- en schilderkunst, grafiek, beeldhouwwerk, fotografie en textielkunst. Bijzonder en zeer goed bezocht was de zomerexpositie 'PLANT' die aansloot bij het programma van Leiden City of Science. Daarbij werden leden gekoppeld aan andere kunstenaars, ook van buiten de vereniging ARS.

Nieuw was de tentoonstelling, waarin duo's van kunstenaars een kijkje namen in elkaars atelier. Dat was een geslaagd initiatief. Daarnaast hebben we een bijzondere expositie van groot werk gehad. Afgelopen jaren bleek dat leden, die groot werk maken, in de ledententoonstelling onvoldoende ruimte konden krijgen. Dat was de aanleiding voor dit initiatief. Rond de exposities zijn verder ook interessante discussies georganiseerd.

Er is veel gedaan aan de verbetering van de PR. De vernieuwde website is begin van het jaar gelanceerd en in de loop van het jaar verder verbeterd. Daarnaast is meer ingezet op publiciteit via Leidse kranten, wijkkranten en advertenties en via sociale media zoals Instagram.

Het aantal cursisten is geleidelijk weer toegenomen. Een deel van de afhakers is niet meer teruggekomen, maar er zijn ook nieuwe cursisten bijgekomen en is een aantal nieuwe cursussen gestart. Voor het tweede jaar is in het kader van 'Verwonder om de Hoek' een kennismakingscursus voor kinderen in de basisschoolleeftijd opgezet. Deze kennismakingscursus is vervolgens uitgebreid voor de doelgroep jongeren die meer willen dan alleen een kennismaking.

Overleg met de gemeente Leiden

Najaar 2021 stuurde het bestuur van ARS een brandbrief aan het College van burgemeester en wethouders van Leiden met het dringende verzoek om extra financiële steun te geven om de activiteiten te kunnen continueren. In vervolg daarop is in 2022 regelmatig overleg gevoerd met vertegenwoordigers van de gemeente en de verantwoordelijke wethouder Yvonne van Delft om tot een nieuwe huurovereenkomst en maatwerkafspraken te komen.

De gemeente zou graag zien dat het gebouw door meer partijen zou kunnen worden gebruikt en daarmee kunnen de kosten beter worden verdeeld. Maar om dat mogelijk te maken zijn eerst investeringen in het gebouw nodig. Het bestuur is met de werkgroep gebouw aan de slag gegaan om de plannen uit te werken en kosten en baten daarvan in kaart te brengen.

De plannen voor investeringen in het gebouw voor een beter gebruik en inhalen van achterstallig onderhoud zijn met de leden besproken en door een architect in een schets verwerkt. De gemeente heeft inmiddels de verwarming laten doorspoelen en toegezegd een regeltechniek te laten plaatsen. Dat is heel belangrijk om de zeer hoge energiekosten beter te kunnen beheersen.

3. ONZE ACTIVITEITEN

Academie

Het aanbod van de Academie van ARS bedroeg in 2022 31 cursussen in verschillende kunstdisciplines. Daarvoor kon men zich in 2022 voor het eerst inschrijven voor een half seizoen met 15 lessen van september t/m december, in plaats van voor het hele seizoen (30 lessen t/m mei van het volgende kalenderjaar). Een aanpassing die werd ingegeven door de wens om cursisten gemakkelijker in staat te stellen om eens een alternatieve cursus te proberen zonder zich direct voor een heel seizoen te moeten vastleggen. De hiervoor genoemde maatregel is ook bedoeld voor jongeren die bij ARS een cursus willen gaan volgen. Zij hoeven niet direct het cursusgeld voor het hele jaar (30 lessen) in een keer te betalen. Door sterk gestegen kosten werd ARS in 2022 gedwongen om de cursusgelden met gemiddeld 12% te verhogen ten opzichte van het voorgaande jaar. De kosten voor ARS liepen vooral op door het wegvallen of verminderen van aan ARS toegekende subsidies, de kosten van onderhoud aan de binnenkant van het gebouw die niet langer door de Gemeente Leiden worden gedragen en de sterk gestegen energiekosten.

Het aanbod aan cursussen die door ARS werd geboden voor het najaar van 2022¹ bestond uit:

1. 3 cursussen tekenen algemeen op maandagavond, woensdagochtend en donderdagochtend;
2. 1 cursus digitaal tekenen op dinsdagavond;
3. 1 cursus etsen en lithografie die zowel op maandagavond als op dinsdagavond werd gegeven;
4. 1 cursus houtdruk en lino-snedes op woensdagavond;
5. 6 cursussen boetseren op dinsdagochtend en -avond, woensdagavond, donderdagmiddag en -avond;
6. 1 cursus glazuren op één vrijdagochtend;
7. 9 schildercursussen op maandagavond, dinsdagochtend en -avond, woensdagochtend, -middag en -avond en donderdagochtend en -middag;
8. 1 cursus Sumi-e / Japans penseelschilderen op donderdagochtend;
9. 5 cursussen portret- en modeltekenen / schilderen op maandagavond, dinsdagochtend, woensdagmiddag en donderdagochtend en -middag;
10. 1 cursus analoge collages en pigmenttransfers op woensdagavond;
11. 1 cursus 'maakplezier' door verschillende disciplines heen op dinsdagavond, en:
12. 1 meesterklas.

Ook werd in 2022 weer de Talentenklas georganiseerd, bedoeld voor leerlingen uit de hoogste klassen van het voortgezet onderwijs in Leiden met een bijzondere passie of aanleg voor het zelf beoefenen van beeldende kunstvormen.

In 2022 werden verschillende cursussen voor jongeren in de leeftijd van 8 t/m 12 jaar voorbereid. Eén daarvan kon ook daadwerkelijk in 2022 tweemaal worden gerealiseerd. De andere zullen naar verwachting in 2023 daadwerkelijk aan de doelgroep kunnen worden aangeboden.

De meeste docenten die voor ARS de cursussen verzorgden zijn ook lid van ARS. Uit de leden kwamen ook twee nieuwe docenten die in 2022 voor het eerst een cursus gaven. Het betreft een docent schilderen en de docent die de cursus analoge collages en pigmenttransfers verzorgde. Daarnaast was er een derde docent die in 2022 voor het eerst les gaf, te weten in digitaal tekenen. In totaal waren in 2022 24 werkende kunstenaars als zzp'er verbonden als docent aan ARS.

Per 31 december 2022 hadden zich in totaal 338 cursisten ingeschreven. Een getal dat nagenoeg gelijk was aan het aantal inschrijvingen per 31 december 2021.

¹ Het aanbod voor het voorjaar van 2022 werd bepaald in 2021 voor het hele seizoen 2021/22

Seizoen	2017-18	2018-19	2019-20	2020-21	2021-22 <i>per 31/12/2021</i>	2022 <i>per 31/12/2022</i>
Aantal cursisten	369	370	393	355	336	338

In 2022 kon tot ieders opluchting de traditie dat cursisten aan het eind van het seizoen hun werk tentoon konden stellen weer worden hervat. Door de coronamaatregelen was dat in het voorgaande jaar niet mogelijk. 2021 was het ‘annus horribilis’ voor de Academie door de overheidsmaatregelen ter beteugeling van de verspreiding van het coronavirus. Die maatregelen hielden onder meer in dat de Academie tot half maart de deuren gesloten moest houden. Van die beperkende maatregelen was in 2022 gelukkig geen sprake meer.

Door het grotere cursusaanbod dat in 2023 verder zal worden uitgebreid en de nieuwe mogelijkheid om zich voor slechts een half seizoen in te schrijven, met de optie om toch direct voor een heel seizoen te kiezen, heeft ARS bij gelijkblijvende omstandigheden uitzicht op een herstel van de groei van het aantal cursisten dat zich vóór het seizoen 2020/21 had afgetekend.

Galerie

In het begin van het expositiejaar 2022 hadden we nog te maken met een staartje van de coronamaatregelen, waardoor de expositie van Lous Stuijtzand weliswaar geopend mocht zijn, maar van start ging zonder een openingsbijeenkomst. Lous exposeerde bronzen objecten, schilderijen en werk op papier.

Ieder jaar start ARS met een tentoonstelling voor nieuwe leden. In februari 2022 was dat voor het eerst na twee jaar weer mogelijk. Zeven nieuwe leden deden aan deze tentoonstelling mee: Celine van Hoek, Facing Dorith, Stan van Belkum, Sjef Oltheten, Franceline Pompe, Renée de Vries en Robbert van Strien. Deze beeldend kunstenaars werken met uiteenlopende materialen. Celine van Hoek maakt beelden van weggegooid steen, schildert met olieverf, Facing Dorith is schilder, Stan van Belkum is schilder en keramist, Sjef Oltheten maakt grote objecten, meestal van afvalmateriaal en hij schildert, Franceline Pompe werkt met acryl en textiel op onbewerkt linnen. Renée de Vries schildert met acryl- en olieverf, en maakt ook tekeningen en collages, bij voorkeur in series. Robbert van Strien beweegt zich tussen beeldende kunst en vormgeving.

Ardie den Boer, Willy Jager, Nicole Schuijt en Trees Schoof zijn textielkunstenaars die als groep onder de naam Prikkel-Draad al vijf jaar samenwerken. Zij exposeerden in de maand maart bij ARS.

ARS-lid Marijke Verhoef haalt inspiratie uit concrete plekken en maakt daar vervolgens abstract werk van. In april 2022 toonde zij haar werk dat zijn oorsprong vond in de stad Leiden.

Dat de kunst op straat ligt, geldt niet alleen voor Marijke Verhoef, maar ook voor Laurens G. Vermaesen en Nicoline Heemskerk. Zij vinden hun inspiratie bij mensen op straat. Hun olieverfschilderijen waren te zien in april/mei.

Behalve solo-exposities van een of enkele kunstenaars, organiseert ARS thematentoonstellingen waarvoor de leden, en soms ook niet-leden, van de vereniging zich kunnen inschrijven. Vanaf juni t/m september was de galerie gereserveerd voor de thematentoonstellingen 'Atelier', 'PLANT', 'Groot Werk' en de jaarlijkse ledententoonstelling.

Voor de tentoonstelling 'Atelier' bezochten 22 ARS-leden elkaars atelier, maakten een foto van die werkruimte en zochten een werk uit. Behalve een gevarieerde tentoonstelling leverde dit thema meer kennis van het werk van de anderen op, discussie over elkaars werk en een fotografisch kijkje voor de bezoekers van de expositie in de ateliers van de deelnemers.

Voor de zomertentoonstelling 'PLANT' hadden de deelnemende kunstenaars van ARS de opdracht gekregen om een samenwerkingspartner te zoeken, bij voorkeur een kunstenaar die geen lid van ARS is. De samenwerkingen leverden verrassend nieuw werk op, tweeluiken of juist één schilderij waaraan meerdere kunstenaars hadden gewerkt, keramiek in combinatie met schilderkunst, kunst in de Leidse openbare ruimte gecombineerd met video, etc. De Rembrandtdagen, die in deze periode werden gehouden, brachten extra, en ook vaak nieuwe, bezoekers naar de tentoonstelling. Rond het thema 'PLANT' waren workshops georganiseerd waarvoor de deelname open stond voor iedere belangstellende. Die belangstelling was er zeker en het is de moeite waard om in de vakantieperiodes vaker workshops te organiseren.

'Groot Werk' was bedoeld voor ARS-leden die grote kunstwerken maken en daardoor nooit mee kunnen doen aan de jaarlijkse ledententoonstelling. De galerie is immers beperkt in omvang en de gemiddeld zestig deelnemende leden kunnen dan alleen klein werk laten zien. In de praktijk bleek dat het moeilijk was om aan een expositie van uitsluitend grote werken van een beperkt aantal kunstenaars inhoudelijke samenhang mee te geven. Elke expositie hoort tenslotte meer te zijn dan de som der delen. Naar een andere vorm wordt dus gezocht.

In de tweede helft van het jaar exposeerde Christiaan van Tol met acrylschilderijen die vol verhalen zitten en associatief tot stand komen.

Bert Kienjet is een meester in de etskunst. Zijn tot in de details uitgewerkte etsen waren in oktober te zien.

LINKS: expositie PLANT (met een muzikale middag) BOVEN: Expositie Bert Kienjet

Matilde Zijp en Paul Minnebo deelden de galerieruimte in oktober/november. Zij zijn beide schilder. Matilde Zijp is gefascineerd door structuren en vormen van bomen, en Paul Minnebo door mensen. Hij exposeerde portretten.

Elsbeth Bauer was in 2022 de enige fotograaf met een solo-expositie. In haar zwartwit foto's verbeeldt zij de natuur, en dan gefocust op de details van vormen, structuren, lichtval.

BOVEN: Opening expositie Elsbeth Bauer

Annelies Brakkee en Fenny van de Wal sloten het galeriejaar af. De overeenkomst tussen beide kunstenaars is de fascinatie voor water, lucht en land, boomtakken, planten. Annelies Brakkee verwerkt haar impressies in ruimtelijke keramische wandobjecten en installaties. Fenny van de Wal laat zich inspireren door de oevers van sloten en beken, waarvan zij de details op het grensvlak van figuratief en abstract in olieverf weergeeft.

In totaal hebben ongeveer 5000 mensen de tentoonstellingen bezocht. Grote publiekstrekkingen zijn de atelierroute eind september en in 2021 tevens de Rembrandtdagen. De verkoop van kunstwerken heeft ARS ruim € 4000 opgeleverd.

Het is de tentoonstellingscommissie in dit jaar gelukt om alle geplande tentoonstellingen in het volle programma tot stand te brengen. De commissie bestond in 2021 uit de volgende personen: Jouetta van de Ploeg (bestuurslid/voorzitter tentoonstellingscommissie tot de zomer), Hilde van Dijk (lid commissie en vanaf de zomer voorzitter), Annelies Brakkee, Marije Mommers, Erik Romme, Christiaan van Tol, Marjan Waanders, Fenny van de Wal.

Ledenactiviteiten

Wekelijks is er een ledenatelier. Daaraan nemen tien leden deel. Plannen voor uitbreiding zijn in voorbereiding. En maandelijks is vanaf medio 2022 een ledenborrel georganiseerd. De bedoeling is dat zoveel mogelijk te koppelen aan een interessante activiteit.

In mei heeft Jacqueline Stoop een zeer inspirerende presentatie gegeven onder de titel 'Street art, What about now: bewogen berichten van kunstenaars in de publieke ruimte'. En eind van het jaar heeft Ilse Vlastuin een presentatie verzorgd over digitale kunst en hoe zij in haar cursus deelnemers de beginselen bijbrengt van digitaal tekenen. Naar aanleiding daarvan volgde een interessante discussie over de vraag in hoeverre digitale kunst echte kunst is.

Traditiegetrouw organiseerde ARS in september in de eigen galerie aan de Pieterskerkgracht een ledententoonstelling. Het werd een zeer gevarieerde tentoonstelling. Dit jaar alleen met een publieksjury. Het werk van Erik Romme kreeg de meeste stemmen met zijn drieluik 'Nieuw icoon ontdekt in Rusland'. Joop Gans en Joost Wensveen volgden.

Tijdens de Kunstroute kon de tentoonstelling worden bekeken. Naast de ledententoonstelling konden bezoekers in het gebouw een aantal tijdelijke ateliers bezoeken van ARS-leden, die buiten het centrum wonen.

In 2022 is ook een nieuwe discoursgroep gevormd met deelnemers die nog niet lang lid van ARS zijn. Dit in vervolg op de groepsexpositie 'Discours' eind 2021 en de presentatie van het boekje 'Kunstwerken op zoek naar woorden'. Loukie Hoos heeft de start van deze groep begeleid.

Andere activiteiten

Na twee corona jaren waren was het weer goed om activiteiten te organiseren bij ARS. De hofjesconcerten waren opnieuw een groot succes. ARS was voor het eerst geopend tijdens de Museumnacht met gedichten in het donker. Hier kwam veel meer publiek op af dan werd verwacht. Ook de Rembrandt dagen waren een groot succes. Het is goed om te zien dat er steeds meer verschillende mensen weten waar ARS is en wat er allemaal te doen is.

4. COMMUNICATIE EN PUBLIC RELATIONS

Potentiële bezoekers moeten op de hoogte worden gebracht van het aanbod van ARS en worden verleid om hier gebruik van te maken. Er is een voortdurende stroom van publiciteit en activiteiten nodig om de aandacht te vestigen en gevestigd te houden op ARS. In 2022 heeft het bestuur contacten opgebouwd met de wijkkranten. We werkten aan betere samenwerking met plaatselijke dagbladen en met Sleutelstad. Zowel lokaal als regionaal moeten we hard werken aan het vergroten van onze naambekendheid. Voorzichtig begint dit vruchten af te werpen.

Begin van het jaar is de vernieuwde website ingevoerd en dat is een grote verbetering. Er is veel aandacht besteed aan het actief voeden van de website en de inzet van sociale media.

De commissie PR heeft zich in 2022 actief bezig gehouden met verbeteren van de website, verkrijgen van vrije publiciteit bij de media; te weten Leidsch Dagblad, Leids Nieuwsblad, regionale radio, TV, culturele websites, opzetten van promoties met organisaties in de stad; Citymarketing, VVV, Centrummanagement, Cultuurfonds en BV Leiden.

Het meer toegankelijk maken van de website was een prioriteit. De website moet actiever benut worden en nieuwsgierigheid opwekken. Hiermee hebben we in 2022 al een goede start gemaakt. De webdesigner is bij ARS zeer behulpzaam om ons wijzer te maken en we bouwen steeds verder aan verbeteringen en vernieuwingen.

Voor het verbeteren van de interne communicatie is de maandelijkse digitale ledenbrief opgesplitst in een nieuwsbrief en een digitale ledenmail. De nieuwsbrief heeft een actuele inhoud voor leden, cursisten, vrienden en alle Leidenaren. Daarnaast is er een digitale ledenmail met informatie die verband houdt met de vereniging en specifiek voor leden is bedoeld. Het Ars Bulletin richt zich met interviews en achtergrondartikelen vooral op de doelgroepen cursisten, vrienden van ARS, sleutelpersonen in de stad, gemeente en fondsen. Het wordt drie keer per jaar uitgegeven.

In 2022 bestond de PR-commissie uit 6 personen.

Janine Melai, voorzitter; Joke Elzinga, persberichten en tekst uitnodigingen; Petra de Haas en later Laura van Kins, Instagram; Celine van Hoek, Vormgeving; Marijke Uittenbroek, Website; Elisabeth Vuez, Facebook

HOME OVER ARS CONTACT

NIEUWS EXPOSITIES CURSUSSEN KUNSTWINKEL KUNSTENAARS

Ars Aemula Naturae is opgericht in 1694 door Willem van Mieris en Carel de Moor als het 'Leids schilder- en tekengenootschap'.

Het doel was 'beeldend kunstenaars de

Mei
4 t/m 7 Nieuwe cursussen online
13-14 Overzichtstentoonstelling Bunny Soeters Open dagen, expositie van cursisten, nieuwe cursusgids
17 20.00 uur Lezing over geschiedenis ARS

5. GEBOUW

2022 heeft voor wat betreft het gebouw in het teken gestaan van het uitwerken van plannen voor een betere indeling, verduurzaming en het toegankelijker maken van het gebouw. Dit om het gebouw zo optimaal mogelijk te kunnen gaan gebruiken.

Voor de herindeling is aan architect Dennis van Veen gevraagd om op basis van onze uitgangspunten een schetsplan te maken. Met dat schetsplan proberen we de gemeente te bewegen om de herinrichtingsplannen te laten uitvoeren.

Ook zijn we in gesprek met de gemeente over verduurzamingsmaatregelen, zoals achterzetramen, isolatie van het dak en aanpassen van de verwarmingsinstallatie.

Verder willen we het pand toegankelijker maken met een lift en minimaal een mindervalidentoilet.

Bij het verduurzamen van de verwarmingsinstallatie zijn wat stappen gemaakt.

De gemeente heeft opdracht gegeven aan een installatiebureau om de verwarmingsinstallatie aan de binnenkant schoon te spoelen en alle radiatoren te voorzien van nieuwe kranen.

Er is een nieuw zoneringsstelsel aangebracht. Met dat systeem kan de verwarming per zone worden ingesteld.

We zijn gestart met het aanbrengen van folie achter de radiatoren. Eind 2022 is dat bij ca. de helft van de radiatoren gebeurd.

De boiler voor warm water in het gebouw is uitgezet. Het bleek dat deze warm watervoorziening per maand ca. 250 m³ gas verbruikte en met de huidige gasprijzen is dat niet verantwoord.

We zijn nog in de slag met de gemeente om als alternatief kleine elektrische boilers te laten installeren. De verwachting is dat die boilers begin 2023 geplaatst kunnen worden. Ook staat de vervanging van de verwarmingsketels op ons verlanglijstje.

Met al deze maatregelen hopen we het gasverbruik minimaal met 15% terug te brengen.

In 2022 is er een aantal lekkages geweest. Deze zijn inmiddels verholpen.

Bestuurslid Antoon van Dijk en daarvoor Jan Scholtens waren vanuit het bestuur verantwoordelijk voor de huisvestingszaken. De werkgroep huisvesting heeft zich samen met het verantwoordelijke bestuurslid ingezet voor de uitwerking van de plannen voor de verbetering van het gebruik van het gebouw. Deze werkgroep bestond in 2022 uit Ronald Stokkel, Bartel Brussee, Paul Minnebo, Yvonne Burg, Malinda Clouder, Michel van Dam, Saskia Masselink, Peter Zuur, Erik Romme, Annelies Brakkee en Douwe Kinkel.

Daarnaast is de al langer bestaande tuingroep, die bestaat uit Matilde Zijp en Aad van Gent, in deze periode ook aan het werk geweest met tuinonderhoud. De boom op de binnenplaats is door een boomchirurg gesnoeid en is in de huidige vorm levensvatbaar.

6. VERENIGING, BESTUUR EN ORGANISATIE

Leden en nieuwe leden

In totaal heeft ARS eind 2022 92 leden. Twee leden zijn overleden, namelijk John Hakkaart en Wim Hoogstraten, twee leden hebben opgezegd. In 2022 zijn er, zoals gebruikelijk, weer twee toelatingsrondes voor nieuwe leden gehouden. In het voorjaar waren er drie kandidaat-leden, in het najaar waren dat er zeven. De leden van de toelatingscommissie die bij de twee rondes in 2022 aanwezig waren hebben het ingeleverde werk van de kandidaat-leden aandachtig bekeken, bediscussieerd en uiteindelijk beoordeeld volgens de criteria zoals die op de website van ARS staan beschreven. De toelatingscommissie heeft aan het bestuur geadviseerd om vier van de tien kunstenaars toe te laten als lid van ARS. Het bestuur heeft dit advies overgenomen. De nieuwe leden van 2022 zijn Maurice Braspenning, Allart Lakke, Frank van Polanen Petel en Joost Wensveen.

Leden van de toelatingscommissie waren Walter van Peijpe (voorzitter), Daniëlle Celie, Lisa van der Heyden, Marlies van Boekel, Wilma Keizer, Marijke Verhoef, Matilde Zijp, Andries Boertien, Lauran van Oers, Bert Kienjet en Janine Melai.

Bestuur taken en samenstelling

ARS heeft eind 2022 een bestuur bestaande uit 6 personen. Zij doen het werk onbezoldigd. Elk bestuurslid heeft een eigen portefeuille en is verantwoordelijk voor de uitvoering van het afgesproken beleid. De taak en rol van het bestuur brengen met zich mee dat bestuursleden zich concentreren op de (strategische) beleidsontwikkeling, controle op de uitvoering en verantwoording aan de ledenvergadering. De uitvoerende taken worden deels uitgevoerd door betaalde krachten, indien mogelijk door vrijwilligers en daar waar specifieke expertise nodig is, wordt een extern bedrijf ingehuurd.

In 2022 deden zich weer de nodige wijzigingen voor in de bestuurssamenstelling. In mei heeft Jan Scholtens, portefeuillehouder Gebouw, zijn bestuurswerkzaamheden beëindigd. Hij heeft zich tijdens zijn bestuurslidmaatschap heel intensief bezig gehouden met plannen voor onderhoud van het gebouw en voor benodigde investeringen om het gebouw beter te kunnen gebruiken. In november is hij opgevolgd door Antoon van Dijk. Tijdens de ledenvergadering in november zijn Jouetta van der Ploeg, portefeuillehouder tentoonstellingen, en Hans Schuitmaker, portefeuillehouder ledenactiviteiten, afgetreden in verband met persoonlijke omstandigheden. Jouetta heeft zich met name bezig gehouden met tentoonstellingen en Hans met het organiseren van activiteiten en de fondsenwerving daarvoor.

Het bestuur vergadert minimaal eens per maand en bestuursleden hebben als portefeuillehouder ook bijeenkomsten met commissies en werkgroepen. Vaste agendapunten voor het bestuur zijn de financiën, plannen en ontwikkelingen op het gebied van de Academie, tentoonstellingen, ledenactiviteiten, huisvesting en PR. Het bestuur heeft ook een teambijeenkomst georganiseerd over strategische doelen en samenwerking. Bureau manager Malinda Clouder is aanwezig bij de bestuursvergaderingen.

Overzicht bestuurssamenstelling per 31 december 2022

	<i>Portefeuille</i>
Conny Broeyer	Voorzitter
Peter Schoof	Penningmeester
Laura van Kins	Secretaris
Paul Minnebo	Academie
Antoon van Dijk	Gebouw (vanaf november)
Janine Melai	Communicatie en PR

Medewerkers per 31 december 2022

Bureau manager Malinda Clouder is in dienst voor 32 uur per week en barbeheerders Annemarie van der Vlist, Vic van Tienhoven en Annemiek Danenberg voor respectievelijk ca. 8, ca. 11 en (vanaf oktober 2022) 10 uur per week.

De volgende werkzaamheden zijn uitbesteed aan externen:

- schoonmaken gebouw (Fa. Keimpe)
- de financiële administratie (Zirkzee Accountants)
- verrichten van klussen die niet door vrijwilligers gedaan konden worden, zoals opzet van de vernieuwde website en specialistisch onderhoud aan het gebouw.

Docenten en modellen werken op ZZP-basis voor de ARS-academie.

Commissies en werkgroepen

Voor het ontwikkelen en uitvoeren van alle noodzakelijke werkzaamheden is een vereniging aangewezen op haar leden en vrijwilligers van buiten. De commissies dienen mede ter ondersteuning van de diverse portefeuilles van het bestuur.

Vrijwilligers

Bij ARS zijn, naast het bestuur, relatief veel vrijwilligers actief. De vrijwilligers ontvangen geen vergoeding. Van de 60 vrijwilligers is tweederde lid van de vereniging en eenderde geen lid en dus echt vrijwilliger. De meeste vrijwilligers zijn actief in de commissies van ARS, werkgroepen en een klankbordgroep. Daarnaast zijn er ook vrijwilligers die helpen met specifieke klussen.

7. GESCHIEDENIS ARS

ARS staat voor de actuele beeldende kunst in de stad en wil zeker geen museum zijn. We zijn ons echter terdege bewust van de traditie waarvan we deel uitmaken. Daarom heeft ARS een historische commissie. Deze commissie bestond in 2022 uit Hans Baaijens (voorzitter), Roelof Hol, Maria Horn, Loek Tilanus en Michael van Hoogenhuyze.

De geschiedenis van ARS, de leden sinds de oprichting in 1694, de eigen collecties (deels in bruikleen bij de Lakenhal en het Prentenkabinet van de Universiteitsbibliotheek), de geschiedenis van het gebouw en de rol van ARS in de voorgaande eeuwen in onze stad worden hier bestudeerd en in kaart gebracht waaronder, voor zover mogelijk, de reconstructie van alle leden.

De historische werkgroep heeft in 2022 de activiteiten na de coronapandemie weer opnieuw opgepakt. Via Joop Gans heeft ARS uit de nalatenschap van Bert van der Veer affiches gekregen van activiteiten in de vorige eeuw en ARS bulletins. Dit is door de werkgroep overgedragen aan Erfgoed Leiden en omgeving.

8. VRIENDEN VAN ARS

In 2022 zijn er twee leuke informatieve bijeenkomsten georganiseerd voor de vrienden van ARS. De eerste bijeenkomst waren steenhouwer Gilles Nienhuis (BAMBAM) en ARS-lid Annelies Brakkee aan het woord over beeldhouwen en boetseren. De tweede bijeenkomst waren Barthel Brussee en Wim Kuin de gastsprekers. Het aantal vrienden van ARS neemt langzaam steeds een beetje toe. Er zijn twee vrienden bij gekomen die een actieve rol willen gaan spelen in het organiseren van nieuwe activiteiten voor de vrienden.

9. PARTNERS

Voor culturele instellingen is het aangaan van samenwerkingsverbanden met musea, kunstenaars, culturele instellingen en/of educatieve en maatschappelijke organisaties en ondernemers interessant. Dat geldt ook voor ARS.

Zo werkt ARS al samen met partners binnen en buiten de stad, onder meer met de volgende partners:

- Vrienden van het Singelpark
- Lakenhal
- Open Monumentendag
- Leidse Rembrandtdagen
- Scholen voor basis- en voortgezet onderwijs

10. FINANCIEN

Financiële administratie

Sinds 2019 wordt de financiële administratie van ARS gevoerd door administratiekantoor Zirkzee. Daarmee is de expertise rond zich steeds wijzigende wet- en regelgeving geborgd en is verdere professionalisering van de financiële administratie mogelijk geworden.

ARS heeft een relatief eenvoudige administratie die wordt bijgehouden door de bureaumanager en de penningmeester (facturen invoeren en betalingen verrichten). Dit is volledig geautomatiseerd. Het administratiekantoor berekent de salarissen, voert de Btw-administratie, controleert en corrigeert deze. De penningmeester stelt de begroting op en rapporteert maandelijks aan het bestuur, waarbij er een vergelijking is met de begroting.

Toelichting exploitatie

Algemeen

De cijfers van de exploitatie 2022 zijn afgezet tegen de herziene begroting die in april 2021 is vastgesteld. Op dat moment waren de uitkomsten van 2020 bekend en konden de diverse posten met grotere precisie worden vastgesteld. Dit betrof vooral de post 'energie' door de stijging van de deze kosten t.g.v. de oorlog in Oekraïne. De sterke variatie in prijzen en korte contracten maakten vooral de te verwachten kosten op deze post onzeker.

Exploitatie

De inkomsten bedroegen in 2022 minder dan begroot. Enkele cursussen konden geen doorgang vinden in verband met een te laag aantal aanmeldingen. De landelijke lockdown, die gedurende de eerste twee maanden van 2022 plaatsvond en de angst van voormalige cursisten voor besmettingen ook nog in de periode waarin de contactbeperkende maatregelen van de Rijksoverheid werden afgebouwd zijn hieraan debet.

	2021		2022	
	Resultaat	Begroot	Resultaat	Begroot
BATEN	194.162	207.345	216.208	239.663
LASTEN				
Personeel en organisatie	128.308	147.081	147.081	146.149
Activiteiten	65.708	70.570	70.570	93.400
RESULTAAT	146	-1.443	-1.443	114

In de organisatiekosten zit een aanzienlijk bedrag aan 'onderhoudskosten'. Dit conform het streven (achterstallig) onderhoud in enkele jaren weg te werken. Mede ten gevolge de overgang van 'Corona' naar 'normaal' waren de kosten activiteiten iets lager dan begroot. Het jaar is afge-

sloten met een negatief resultaat van € 1.443. Dit resultaat is gefinancierd uit de continuïteitsreserve en de voorziening 'Groot Onderhoud'. De continuïteitsreserve bedraagt per 1 januari 2023 € 0 en de voorziening 'Groot onderhoud' € 13.698.

De controle op de jaarrekening heeft plaatsgevonden door een kascontrolecommissie, die bestond uit Robbert van Strien en Walter van Peijpe.